

KOMMISSORIUMDato: 13. juni 2023
Journal nr.: 23022737

Kommissorium for opgaveudvalg om ældre og sundhed: Gode sidste leveår

Baggrund og formål

Med konstitueringsaftalen 2022-2025 blev det besluttet at nedsætte en række opgaveudvalg, herunder et opgaveudvalg om ældre og sundhed i 2023/24.

Opgaveudvalgene i Region Hovedstaden har til formål at finde nye veje til at inddrage borgerne i udviklingen af sundhedsvæsenet, og skal bidrage til at skabe et mere nært og sammenhængende sundhedsvæsen for regionens borgere.

Formandskabet i opgaveudvalget om ældre og sundhed udgøres af regionsrådsmedlemmerne Jørgen Reimond Johansen (C) (formand), Christine Dal (V) (næstformand) og Kim Rockhill (A) (medlem).

Formandskabet har besluttet, at opgaveudvalget om ældre og sundhed skal beskæftige sig med temaet *gode sidste leveår*.

Tema: Gode sidste leveår

Den tiltagende specialisering af sundhedsvæsenet har de seneste år styrket hospitalernes mulighed for at udrede, diagnosticere og behandle langt flere sygdomme end tidligere. Denne positive udvikling gør hver dag en stor forskel for borgere i regionen, der tidligere ikke kunne tilbydes behandling, eller hvor behandlingen kun havde en begrænset livsforlængende effekt.

På samme tid ender mange ældre patienter i dag med at modtage behandling sidst i livet, som de ikke får gavn af, og som kan have stor indvirkning på livskvaliteten i den sidste tid. Det kan for eksempel være i form af bivirkninger ved medicinsk behandling eller nedsat funktionsevne efter en operation sent i livet.

Derudover efterleves mange patienters ønsker for afslutningen på livet ikke. De fleste vil gerne dø hjemme i fred og ro, men alligevel skete 39 pct. af alle dødsfald i Region Hovedstaden i 2021 på sygehus mod 44 pct. i eget hjem eller på plejehjem.

Den nuværende praksis betyder, at vigtige beslutninger om start eller indstilling af behandling ofte træffes sent i forløbet, og drøftelsen om patientens ønsker for rammerne om den sidste tid nogle gange helt udestår. Det kan bl.a. betyde, at patientens pårørende inddrages for at træffe beslutninger sent i forløbet, der med fordel kunne være truffet af patienten selv på et tidligere tidspunkt.

I opgaveudvalget om ældre og sundhed vil formandskabet i samarbejde med 15 af regionens borgere, ældre såvel som pårørende, drøfte, hvad der kendetegner et godt patientforløb i de sidste leveår – både fra et patient- og pårørende perspektiv. Tryghed i de sidste leveår vil som tema udgøre et stort fokusområde for regionen i de kommende år, og opgaveudvalgets anbefalinger om *gode sidste leveår* kan således bidrage til at sætte retning for dette kommende arbejde.

Opgaveudvalgets arbejde vil tage udgangspunkt i tre undertemaer:

Beslutninger om livsforlængende behandling

Hospitalernes mulighed for at tilbyde livsforlængende behandling vil, for mange patienter sidst i livet, ikke nødvendigvis være den foretrukne behandling. Mere er ikke altid bedre, hverken for patienten, de pårørende eller for et i forvejen presset sundhedsvæsen. Men hvad er vigtigt at vide som patient eller pårørende inden beslutningen om behandling træffes? Og hvordan understøtter læger og sygeplejersker bedst en fælles beslutningstagning med patienten?

Opgaveudvalget vil under det første tema drøfte, hvordan sundhedsvæsenet skaber de bedste rammer for fælles beslutningstagning mellem patient, sundhedsfagligt personale og pårørende om den behandling eller pleje, der skaber størst værdi og livskvalitet for patienten i de sidste leveår.

Inddragelse af pårørende

Når der ikke i rette tid forventningsafstemmes med patienten om behandling og ønsker for den sidste tid, eller når forløbet udvikler sig anderledes end forventet med behov for hurtige beslutninger, kan de pårørende ende med – sent i forløbet – at skulle træffe beslutninger på vegne af patienten. De pårørende spiller en stor rolle i at varetage patientens interesser samt støtte og skabe tryghed for patienten, og det er kan således være afgørende for patientens oplevelse af den sidste tid, at de pårørende inddrages. Men hvordan inddrages pårørende på en hensigtsmæssig måde? Og hvordan støtter klinikerne de pårørende, når der skal træffes nødvendige beslutninger?

Opgaveudvalget vil under det andet tema drøfte, hvordan pårørende inddrages bedst muligt i tilrettelæggelsen af den sidste tid fx til at afklare i hvilket omfang patienten ønsker behandling, og hvordan patienten ønsker at tilbringe de sidste uger eller dage inden sin død.

En værdig afsked med livet

De fleste mennesker vil gerne tilbringe den sidste tid i kendte og trygge rammer. Alligevel er der store regionale forskelle på, hvor mange der dør hjemme kontra på hospitalet, og i Region Hovedstaden er der et stort potentiale for, at flere borgeres ønske for den sidste tid imødekommes. Men hvad mener patienter og pårørende kendetegner en værdig afsked med livet? Hvilken information og hjælpemidler skal patienter og pårørende have adgang til efter udskrivelse? Og hvad skal karakterisere kontakten til sundhedsvæsenet, herunder særligt hospitalet, i den sidste tid, hvor patienten modtager pleje i eget hjem eller på plejehjem?

Opgaveudvalget vil under det tredje tema drøfte, hvordan vi kan tilbyde flere borgere at tilbringe den sidste tid i eget hjem eller på plejehjem, f.eks. ved at understøtte en god overgang fra hospital til eget hjem/plejehjem, sikre god kommunikation og have fokus på hensigtsmæssig udlevering af medicin og hjælpemidler.

Opgaveudvalget vil som resultat af møderækken udarbejde en række anbefalinger om gode sidste leveår til regionens politikere og administration.

Sammensætning af udvalget

Udvalget sammensættes, foruden formandskabet, af:

- Ældre borgere fra Region Hovedstaden, der har gjort sig erfaringer fra regionens hospitaler for eksempel som følge af alvorlig sygdom
- Pårørende til en ældre borger, der er, eller har været, indlagt med en alvorlig sygdom i den sidste tid
- To kommunalpolitiske repræsentanter udpeget af KKR Hovedstaden
- En hospitalsrepræsentant på direktionsniveau
- Enhedschef fra Center for Sundhed

Derudover inviteres relevante oplægsholdere og kliniske repræsentanter fra hospitalerne til at deltage på møderne.

Møderne afholdes som udgangspunkt på et af regionens hospitaler. Møderne faciliteres, så borgernes perspektiver bringes i spil, og der bliver en god og tæt dialog mellem politikere og borgere.

Tidsplan

Udvalgets møder afholdes i efteråret og vinteren 2023/24 således, at udvalgets anbefalinger kan forelægges Regionsrådet i foråret 2024.

Rekruttering af borgere vil ske i august 2023 med henblik på mødestart i september.

Økonomi

Hvis udvalget kommer med forslag, der kræver finansiering, vil det indgå i den almindelige budgetproces i regionen.

Borgere i udvalget modtager i lighed med tidligere opgaveudvalg i regionen diæter og godtgøres for transport. Som aftalt ved konstitueringen modtager regionsrådsmedlemmerne ikke vederlag for deltagelse i opgaveudvalgets møder.